

EL LLENGUATGE

La valoració

30/ XI/ 1982

En el llenguatge de la informació i de la cultura, en el sentit més ampli d'aquests termes, trobem avui una gran abundor de noms i verbs derivats formats amb els prefixos *-ització* i *-itzar*. La formació d'aquests mots derivats, a partir de noms i adjectius, com *organització* i *organitzar*, derivats de *òrgan*, o *realització* i *realitzar*, derivats de *real*, és normal en català, i hem d'admetre que és un procediment obert, volem dir, que no l'hem de considerar circumscrit als que trobem recollits als diccionaris de la llengua. Però això no justifica pas la utilització abusiva de mots nous formats per aquest procediment, el qual bé ha de conèixer uns certs límits, que poden ésser determinats per factors tan diversos com l'eufonia o com l'existència en el llenguatge d'unes altres formes amb el mateix significat que aquests nous mots, els quals són, per tant, innecessaris. Dit altrament, el fet que hàgim parlat d'un procediment obert no vol pas dir que cada un de nosaltres pugui utilitzar-lo, obeint només al seu caprici o a la seva conveniència, per a l'obtenció de noms i verbs de nova formació.

Importa, així, de posar en relleu l'ús que alguns fan dels mots de la sèrie «valoritzar», valorització», desvaloritzar», «desvalorització», «revaloritzar», etc. No es pot pas dir que aquests mots s'hagin format amb un procediment ni amb uns elements estranys al català: el mot primitiu és el substantiu *valor*, i els prefixos i el sufix amb què multipliquen els seus derivats són, com hem dit, ben normals. Però de *valor* ja havíem format els derivats més senzills *valorar* i *valoració*, a partir dels quals podem obtenir els altres derivats corresponents amb els prefixos adequats: *desvalorar*, etc. Aquestes formes, ultra ésser més simples, són les que trobem als diccionaris, dels quals no hem d'oblidar la missió que tenen d'obres de consulta i de guia per a un ús de la llengua com més unificat millor, que redundi en benefici d'ella mateixa. No sembla, efectivament, que l'ús d'aquestes formes divergents o paral·leles comporti cap avantatge ni que vagi a favor de l'interès de la llengua, i creiem que s'hauria d'evitar, especialment en textos la redacció dels quals fos presidida pel rigor. Creiem que el rigor científic, històric, metodològic, etc., en la redacció d'un text ha d'anar acompanyat d'un rigor anàleg en la tria de les formes de llenguatge.

Albert Jané